СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК LV. Ч. 168. ДЖЕРЗІ СИТИ І НЮ ЙОРК, вівторок, 22-го липня 1947. No. 168. JERSEY CITY and NEW YORK, Tuesday, July 22, 1947 VOL. LV.
ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧ. ДЕРЖ. АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗАКОРДОНОМ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE U. S. of AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

КОНГРЕС ГОТОВИТЬСЯ ДО ВІДРОЧЕННЯ В СУБОТУ

Вашинґтон. — Провідники республиканської більшости в конгресі впевнили себе, що вони перевели важніші закони, які вони мали на меті, за виїмком знижки податків. Мають ще призначити фонди на виконання законів. Цю роботу вони надіються перевести впродовж біжучого тижня так, щоб у суботу могли покінчити наради конгресу й розїхатися домів на вакації. З великих законопроєктів має ще бути вигладжений на конференції обох палат закон про злуку збройних сил, а потім підданий під поновне голосування. Законопроєкту про знижку податків не вдалося перевести, коли президент поклав своє вето вдруге в пятницю минулого тижня. Коли в суботу обі палати ще раз взяли під голосування заветований бил, виявилося, що в палаті найшлася вимагана кваліфікована більшість, за те в сенаті забракло 5 голосів до перемоги над ветом.

На понеділок 21 липня запросив секретар Маршал на конференцію членів комісій закордонних відносин і інших комісій, щоб з ними обговорити важні події з заграничної політики.

ЗА ПОШИРЕННЯ ПЕНСІЇ НА СТАРІ ЛІТА.

Вашинґтон. — Три сенатори й один конгресмен заповіли, що вони внесуть у конгресі законопроєкт в справі поширення й підвищення старечої пенсії. Вони плянують поширити пенсію на фармерів, бизнесовців і професійних людей, які працюють у своїх власних господарствах, а крім цього і на домашню службу. Новим законопроєктом має бути обнятих 20,000,000 людей, досі не забезпечених на старість. Крім того автори билу домагаються підвишки пенсії для таких людей, які вже тепер мають до неї право. Законопроєкт опрацювали сенатори: Джеймс Морей з Монтани, Роберт Вагнер з Ню Йорку, Дж. Гаверд Мек Грат з Ровд Айленд, і конгресмен Джан Д. Динджел з Мишиген.

800 КОМУНІСТИЧНИХ ПРИХИЛЬНИКІВ ВИКИНУЛИ З АРМІЇ.

Вашинґтон. — Кампанія, ведена генеральним штабом проти прихильників комунізму в армії призвела до усунення 800 вояків в часі від липня 1946 до квітня 1947. Від початку війни до липня 1946 усунено лише 60 вояків, запідозренених в комунізмі. Високі офіцери твердять, що вони більше журяться поширенням комунізму в Америці ніж заграницею

ОРГАНІЗУЮТЬ ГРУПУ „ВОЛЕС НА ПРЕЗИДЕНТА".

Фресно, Каліфорнія. — Для поваления президента Трумана в його можливій кандидатурі на поновний вибір, ліві елементи в Каліфорнії почали енергійну агітацію під закликом „Волес на Президента". Між лівими елементами є значне число комуністів і прихильників Росії. Вони згори заявляють, що не хочуть творити Третьої Партії і цю постанову переперли криком на зібранні робітничих делегатів, які зїхалися на наради в справі організації Третьої Партії.

ДИВНИЙ ЗВОРОТ ВІТНІЯ В СТОРОНУ ТРУМАНА.

Вашинґтон. — А. Ф. Вітні, предсідник Братства Залізничих Кондукторів, щойно перед роком прилюдно вийшов з погрозою, що вжиє шість мільйоновий фонд своєї юнії для поваления президента Трумана при можливих нових виборах на президента. Тепер Вітні заявив, що він підтримає Трумана як кандидата під час нових виборів. Як причину такого несподіваного звороту подає представник юнії Волтер Монро це, що президент Труман поклав своє вето проти законопроєкту Тефта-Гартлія.

ЖАДАЮТЬ ПАПЕРІВ РУЗВЕЛТА НА СЛІДСТВО В СЕНАТІ.

Вашинґтон. — Спеціяльна сенатська Комісія для Провірки Війни зажадала доставлення їй документів і записок, які найшлися в приватних архівах небіжчика президента Френклина Д. Рузвелта. Комісія має на цілі прослідити воєнні контракти. Ці документи находяться тепер в архіві Рузвелтів у Гайд Парку, недалеко Пукіпсі, в стейті Ню Йорк.

СИНОДАЛЬНИЙ ЗІЗД ЛЮТЕРАНІВ З НАГОДИ СТОЛІТТЯ.

Шікаґо. — З нагоди століття зорганізування лютеранського Евангелицького Синоду в Мизурі, Огайо, відбувається тут конвенція цього Синоду,, у якій беруть участь 950 делегатів від 5,000 конгрегацій. Предсідником Синоду є пастор д-р Джан Бенкен з Овк Парк, в стейті Ілиной. Першу промову виголосив пастор Артур Брун, з Бруклина, Н. Й.

ЖІНКА ТРИМАЛА НЕВІЛЬНИЦЮ 40 ЛІТ.

Сан Дієго, Каліфорнія. — Елизабет Інґалс, 62-літня жінка з роду губернатора Брадфорда з Месачусетс, признана судом винуватою за поневолення 58-літньої нігерки Дори Джовнс упродовж 40 років. присуд буде оприлюднений 29 липня федеральним суддею Райнберґером.

1,100 американських скавтів вибираються на Міжнародний Здвиг до Франції

Кемп Килмер, стейт Ню Джерзі. — Скавти з кожного стейту Американської Юнії і з Аляски зібралися тут у неділю 20 липня у числі 1,100, щоб підготовитися до виїзду в четвер на шостий міжнародній скавтовий здвиг („джемборі") в Моасон у Франції. Вони мають на цілі зближити молодь цілого світу у змаганні до братолюбія. Скавтів привітав командуючий полк. Гаролд Р. Дофі. Він і інші офіцери дадуть їм орієнтаційні вказівки для поведінки на міжнароднім здвизі. У четвер вони зїдуться в пристані на Стейтен Айленд у Ню Йорку і звідси відідуть військовим транспортовим кораблем. Після прибуття до Европи американські скавти відвідають кілька країн.

МІЖНАРОДНА БРИГАДА З ЕСПАНІЇ НА ПОМІЧ ГРЕЦЬКИМ ПАРТИЗАНАМ.

Вашинґтон. — На підставі вістей, які наспіли до американського уряду, виявляється, що 1,800 бувших членів міжнародної бригади, яка боролася проти режіму ген. Франка в Еспанії, перенеслися вже на границю Греції, щоб допомогти грецьким комуністам у їх боротьбі проти грецького уряду. Члени бригади живуть в південній Франції після невдачі в Еспанії, а яких 2,500 з них переїхали тепер через Марсей і інші середземноморські пристані до Греції. Деякі вправляються ще в Альбанії і в Югославії і вони вживають тієї самої техніки, що в Еспанії. З огляду на оці вісті, уряд буде домагатися від Обєднаних Держав повної акції, щоб не допустити до вибуху „стріляної" війни. Найновіші звідомлення по радіо з Москви кажуть, що балтійці, а це естонці й латиші, беруть участь в боях бригади, одначе досі не стверджено участи росіян.

30,000,000 ТОН ВУГІЛЛЯ ВИСЛАНО ЗАГРАНИЦЮ.

Вашинґтон. — З Білого Дому оприлюднюють, що за минулий скарбовий рік вислано заграницю 30,000,000 тон вугілля з Америки для підмоги до економічної відбудови світу. Допомога у вугіллі причинилася до розбудови промислу в країнах знищених війною, а це знову облекшило Америці продукцію для домашнього вжитку.

ПЕРЕВОРОТ В УГОРЩИНІ ПЕРЕВІВ КОМІНТЕРН.

Вашинґтон. — Бувший американський амбасадор до Угорщини, Артур Шенфелд, у своїй промові по радіо гостро натаврував терор, введений комуністами в Угорщині і заявив, що переворот у тому краю перевели агенти Комінтерну, привезені зМоскви. Шенфелд остеріг населення Америки, що переворот на Угорщині може бути притокою до нарушення світового миру.

Українська Повстанська Армія в боротьбі

УКРАЇНА ВІДГОРОДЖЕНА ВІД СВІТУ ПІДМІНОВАНИМИ ПОЛЯМИ, КОЛЮЧИМ ДРОТОМ І СТОРОЖАМИ; МАСОВА ВТЕЧА ЗАКОРДОН З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ; БОЛЬЩЕВИЦЬКІ ВАНДАЛИ; ЧЕСЬКА АРМІЯ І ПОЛІЦІЯ БОРЯТЬСЯ ПРОТИ У.П.А НА СЛОВАЧЧИНІ; ПОВСТАНЦІ ЗМІНИЛИ ТАКТИКУ.

Агенція Асошиейтед Пресс, в кореспонденції Джеймса М. Лонґа, подає дальші інформації про положення на південно-західних пограниччях Советської України. Кореспонденцію, прислану з Кошиць, Словаччина, і написану дещо тенденційно та без основнішого знання українських відносин, передаємо в цілости.

Кошиці, Словаччина, 16. липня. (АП). — В цій, найдальше висуненій на схід закутині Словаччини, селяни з острахом розповідають всілякі історії про сильну сторожу, колючий дріт та підміновані поля здовж поширеного недавно карпатсько-українського кордону України. 40 до 50 миль на схід відсіль. В цих описах мусить бути дещо перетягнено, бо карпатсько-українські селяни, які два роки тому рішили залишитися на своїй землі, яку прилучено до Советів, сьогодні цілими сотнями втікають назад до Чехословаччини і з успіхом переходять кордон. Кілька місяців перед закінченням війни чехословацький уряд президента Едуарда Бенеша, що перебував ще на вигнанні, погодився відступити Советській Україні 5,000 квадратних миль території, мотивуючи це тим, що місцеве населення творять українці. Нарід мав право вибирати, чи йому залишатися на цих територіях, що більшість і зробила. Як їм тепер там поводиться, звідсіль важко сказати, бо через кордон є малий рух і ще менше відомостей. Дещо про українців, які втікають зі Советської України, можна довідатися від селян, бо ті, які перекрадаються через кордон, негайно йдуть по можності якнайдальше на захід, щоб їх не найшли та не відіслали назад. Деякі прокрадаються самі бездорожними лісами. Багато інших подавалися за волинських чехів, яких репатріовано до Чехословаччини. Росія завернула біля 30,000 чехів з Волині і вони мусять почипати нову працю, як фабричні і сільсько-господарські робітники в Богемії і Моравії. Українці відреклися своїх осель і майна в Советському Союзі та подали себе за чехів, щоб тільки видістатися зі Советів. Тут не має інформацій, що подавали б політичні мотиви цього. Життя цего народу не є високо-політичне. Але можливу точку зачіпу до політичних відносин в Україні можна подибати на північ відсіль, в положеному на старому торговельному шляху місті Бартієві, недалеко польсько-українського кордону. Тут два рази були російські війська: перший раз під час мадярського повстання і другий раз приблизно два роки тому. За першим разом подіравлено кулями міського Роляида, деревяну статую містичного вершника, вбрану в панцерну зброю. За другим разом зруйновано органи в прегарній катедрі.

Один селянин сказав: „Багато з нас говорить по українськи. Але ми не вважаємо себе росіянами". В міжчасі, північно-східню частину Словаччини перемінено в зону військових дій щонайменше одної чеської дивізії, підкріпленої гарнізонами місцевої жандармерії, проти прикордонних повстанців. Головна квартира військових дій проти різноманітно уніформованих повстанських вершників, які тут розгортають активність від закінчення війни, находиться в Пряшові, на половині дороги між Бардієвом і Кошицями. На північний захід, здовж кордону з Польщею, все було спокійно, аж до зими, коли повстанці напали на оселю біля Трстена та убили одну старшу людину. В Габурі, 20 миль на південь від просмику Дукля, побудовано хати для приміщення пятьох родин з невеличкого Хвастієва, на яке протягом пятьох місяців виконано пять наїздів. Мешканці оповідають, що партизани говорять по-українськи, по-польськи і по-німецьки, носять понищені уніформи трьох, або чотирьох різних армій, мають кулемети та інший військовий виряд і видно, що мають велику військову дисципліну. В крісовій перестрілці з партизанами біля Снини, недовно був вбитий один офіцер жандармерії. Про дії повстанців селяни оповідають всілякі історії. Вони кажуть, що повстанці, це військові дезертири і скитальники, які не можуть вертатися додому. Вони носять польські, німецькі, російські і чеські уніформи, а часом, як під час нападу візьмуть в полон жандарма, або іншого офіцера, то теж стягають з них уніформи. Повстанці говорять по-українськи, по-польськи, по-словацьки і по-французьки. Деякі кажуть, що між повстанцями є теж американці. Це тому, бо часом вони платять долярами за те, що взяли. Поліція, натомість, твердить, що доляри теж скрізь можна подибати і в Польщі. Всі погоджуються з твердженням, що партизани діють тепер тільки невеликими групами до 20 осіб. Ще рік і півтора року тому вони виконували свої напади відділами по 150 осіб. Натиск на українському і польському боці кордонів заставив їх перейти до Словаччини. Проти них звернені тепер теж чеські військові операції.

ГОЛЯНДСЬКА ВІЙСЬКОВА АКЦІЯ В ІНДОНЕЗІЇ

БЕЗ ПРОЛИВУ КРОВИ ЗАЙНЯТО УРЯДОВІ ДОМИ ТА ЗААРЕШТОВАНО ІНДОНЕЗЬКИХ ПРОВІДНИКІВ В БАТАВІЇ НА ОСТРОВІ ДЖАВА.

Батавія, Джава (Індонезія), 21 липня. — Вчера опівночі голяндські війська почали акцію проти Індонезької республики, подаючи за причину, що вона не була в стані виконати постанов так званого Шерібонського договору. Голяндський ґубернатор Губерт ван Мооз, повідомляючи про перервання безуспішних переговорів, які тривали вже від місяців, повідомив рівночасно про „поліційну акцію" проти республики, яка не могла забезпечити виконання постанов договору. В комунікаті сказано, що „поліційна акція може бути локалізована, якщо події не візьмуть іншого обороту". В Батавії, столиці Індонезії, голяндські війська без одного вистрілу обсадили публичні уряди та заарештували республиканських керівників. Перші стріли віддано 8 миль на схід від міста і за їх причину голяндці подають спробу втечі одного індонезця від голяндської стежі.

ВБИТО ПРЕМІЄРА БУРМИ ТА ШІСТЬОХ ЧЛЕНІВ ВНУТРІШНЬОГО УРЯДУ.

Невдачна спроба революції в південно-американському стилю.

Ранґун, Бурма, 20 липня. — Вчера рано, підчас засідання бурмського внутрішнього уряду, виконано на нього атентат, вбиваючи на місці премієра та пятьох його міністрів. Двох інших були поранені і один з них помер сьогодні. Замаху доконали шість осіб, а стріляли тільки трьох з них. Підозріння за вбивство зразу падало на комуністів, як найбільш запеклих ворогів внутрішнього уряду, але в останній хвилині виявляється, що замах був зорганізований та очолюваний попереднім премієром У Сава, і виконаний малою групою, що намагалася доконати державного перевороту в південно-американському стилю, іменно змасакрувати існуючий уряд та проголосити інший. В місті проголошено виїмковий стан та привернено порядок. У звязку з вбивством заарештовано попереднього премієра У Сава та 19 його прихильників. Трьох інших, які ставили опір, були вбиті. Вже створено новий уряд, який продовжуватиме політику порозуміння з Англією, яку вів попередній.

ФРАНЦІЯ БОЇТЬСЯ АМЕРИКАНСЬКО-СОВЄТСЬКОЇ ВОРОЖНЕЧІ.

Премієр Рамадіє знову пропонує Советам співпрацю у відбудові Европи.

Париж, 20 липня. — Французький премієр Рамадіє висловив сьогодні думку, що плян Маршала для відбудови Европи буде безуспішний, якщо в ньому не візьмуть участи Совети та їх сателіти. Він теж обстоював думку, що нападені німцями країнами мають „незаперечне право першенства" перед Німеччиною у всякій програмі відбудови Европи. Рамадіє знову підкреслив вдячність Европи Америці за її готовість допомогти, проте, він вважає, що американська допомога може врятувати Европу тільки тоді, якщо в цьому рятунку візьмуть участь Совєти. Франція боїться американсько-совєтської ворожнечі й тому вона робитиме все можливе, щоб знову втягнути Совєтський Союз до загальної співпраці — говорив премієр Рамадіє.

СОВЄТИ ГОРЯЧКОВО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬСЯ НІМЕЦЬКИМ УРАНОМ.

Хемніц, Німеччина, 20 липня. — Один німецький кореспондент агенції Асошіейтед Прес повідомляє на підставі власних спостережень та зізнань затруднених в саксонських копальнях урану робітників, що Совєти гарячково забезпечуються ураном та його продуктами з німецьких копалень. Уран, як відомо, потрібний до виробу атомових бомб. Навкола теренів, де цей метаЛь добувається, поведено сильний військовий кордон, через який нікого не допускається, а десятки тисяч німецькх робітників і робітниць день і ніч працюють в копальнях.

ВПРАВИ АМЕРИКАНСЬКО-БРИТАНСЬКОЇ АВІЯЦІЇ.

Будуть скинені бомби ваги 25,000 фунтів на німецькі варстати підводних човнів.

Лондон, 20 липня. — Комбіновані сили американської та британської авіяції відбудуть завтра свої вправи, при чому будуть скинені найбільші бомби, які досі випродуковано, вагою 25,000 фунтів. Вправи будуть мати свою конкретну ціль, іменно колишні гітлерівські варстати підводних човнів.

АЛЬБАНЦІ ДОМАГАЮТЬСЯ ВІЛЬНИХ ВИБОРІВ.

Рим, 20 липня. — Альбанські емігранти звернулися через американського амбасадора в Римі з апелем до президента Трумана, прохаючи допомоги в переведенні в Альбанії „вільних виборів під наглядом О. О. Д.".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число в понеділки (з англійською Частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса. "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРИГАДАВ—СТАТУЮ СВОБОДИ

Найважніше по президенті становище займає нині в Америці людина військова. Генерал Джордж С. Маршал, що є секретарем стейту, є вояком з кости й крови. Він, будучи у проводі американської закордонної політики, на диво багатьох — вивязується зі свого завдання якнайкраще, коли мати на увазі надзвичайно складні міжнародні обставини та труднощі. Виявляється, що Вест-Пойнт — найвища американська мілітарна академія — вишколює своїх питомців всесторонно, не тільки у військовому напрямі, але й політичному та адміністраційному, а найкращим доказом цього останнього може бути адміністрація ген. Доґлеса МекАртура в Японії. Та не тільки це, бо важною є теж ідеологія, світогляд, якого набувають питомці у Вест Пойнт, де вчаться военного ремесла сини такої нації, яка є дійсно демократичною і належить до найбільш миролюбних у світі. Про це, який це світогляд, можна пізнати теж і по виступі ген. Маршала в обороні европейських скитальців та його настоювання, щоб ухвалити негайно в конґресі законопроєкт Стратона в справі допущення до Злучених Держав бодай 400,000 скитальців з Европи.

Будучи переслухуваним Конгресовим Судейським Комітетом у справі допущення скитальців до Злучених Держав, ген. Маршал повів себе як добрий політик, а рівночасно, як гуманна людина, американець-демократ, що не тільки вміє гордитись тим, чим досі була американська Статуя Свободи, але теж сам старається, щоб чудова традиція, звязана з цею Статуею, далі вдержувалась. Маршал слушно нагадав декому, що завдяки тому, що попри цю Статую Свободи могло перепливати так багато різних народів до Злучених Держав, стала ця земля славною, могутньою і багатою. Видно, що в Вест Пойнт таки добре вчать американської історії, коли звідтам виходять такі люди, як Маршал. Дух свободи і незалежности виявив себе був у Вест Пойнт ще в часі Революційної Війни. Цей дух піддержували тоді особи різних націй. Цей дух є в цій інституції надалі, коли слухати, як ген. Маршал обороняє тих скитальців, що не хочуть вертати під тиранії. А як він впливає на інших, видно найкраще по словах одного з конгресменів, бувшого вояка і члена згаданої Комісії, що переслухувала секретара стейту, який, почувши заяву Маршала в справі скитальців заявив: „Я є один з тих 10 мільйонів, що йшли за твоїм проводом у війні. Охотно піду й в тому випадку . . .".

Маршал зробив добру прислугу ще й тим, що згадав за становище Советів до скитальців, які домагаються їх примусового повороту. Змушувати їх до повороту „є проти американської традиції", заявив Маршал.

Ще невідомо, чи заважить ця сильна зброя, яку уявляють собою президент Труман, ген. Маршал, секретар війни Патерсон та інші високі урядовці, що заявились за те, щоб конгрес взяв ще цеї сесії законопроєкт Стратона під обради, а не відложив на шість місяців, як на це заноситься. Та вони своє зробили і добру справу гідно оборонили.

Коли гниють лелії…

Серед повені різнородних страхіть під час війни нервів попадають у пресу теж звідомлення про діяльність советських шпигів. Прикладом такого страхіття було відкриття шпигунської афери полковника Заботіна з советської амбасади в Отаві, у Канаді. Це була поважна справа, бо в махінаціях советського військовика брали участь деякі науковці. За традиційним поняттям це була така зрада військової тайни, яка грозила знищенням держави. Прилюдна опінія зараз на це відповідно зареагувала, а теж преса не щадила висловів обурення.

Та коли світ вже погодився з думкою, що така зрада повинна бути відповідно покарана, то ще досі цей самий світ замалу звертає увагу на іншого роду діяння, що теж небезпечні для держави і народу та його ідеалів. От приглянькмось, наприклад, поведінці деяких високо освічених інтелектуалів у відношенні до політики Советів та їх режиму. Як розуміти це, що ці інтелектуали не лише потурають усьому, що творить Росія, але ще й безлично заперечують найбільш очевидну правду про російську тиранію та поневолювання народів. Виглядає, що десь зникають усякі ідеали правди; свободи, братолюбія, рівности рас і народів; їх місце заступає виправдування тиранії, якщо вона відноситься до Росії. Така поведінка це ж ніщо інше, як зрада і то не зрада військової тайни, а зрада ідеалів, які ці інтелектуали самі проповідували, а то й далі заступають, якщо не іде про Росію. Ця зрада тим болюча, що получена з поневоленням цілих народів, країн і держав та загрожує неволею цілому людству.

Між зрадниками цивілізації і вселюдських ідеалів попадають загально звісні одиниці, які вважалися ідейними провідниками як у даній нації, так і в широкому світі. Звичайно такі інтелектуали виправдують свою поведінку цим, що то приходить нова доба і треба перевести реформи, а в часі великих перемін мусять бути жертви. Деякі з них так довго над цею проблемою дискутують, користаючи зі свободи слова, доки самі в себе не вмовлять, що все є добре, що йде на користь Советів і що правдою є все те, що подає до вірування Кремль.

Ці речі відчуває болюче теж і український загал, бо такі випадки зради національних ідеалів трапляються і між українцями. Український загал відчуває це далеко глибше, ніж може відчувати подібне інший нарід, який ще не втратив своєї національної незалежности або громадянської свободи.

Візьмімо, наприклад відношення деяких українських інтелектуалів до справи українських скитальників, що не хочуть вертатися до Советів. Ця горстка, яка сама сидить спокійно поза границями советського царства, вперто твердить, що українські скитальники, які не хочуть вертати до Советів, це вороги України й тому їм належиться кара. Богу духа винних людей називають такі просоветські інтелектуали націстами й фашистами лише тому, що скитальці бояться советської тиранії, у якій уже жили.

В дальшій послідовності такі інтелектуали домагаються видачі всіх українських скитальників в руки советських енкаведистів, які без сумніву їх закатували б, або вислали б на дальші муки на Сибір.

Щоб надати такому свому наставленню глибший — ошуканчий — підклад, такі українські інтелектуали вперто твердять, що в Советах не лише повна особиста свобода, але теж і забезпечене економічне життя, а під політичним оглядом то там теж і повноправна, ще й „демократична" вільна і соборна українська держава. Отже таку пропаганду ведуть і ще прикривають її серпанком високої ідеї.

Коли б хотіти зрозуміти таку поведінку українських інтелектуалів — советофілів, у світлі тепер уже відомих фактів, то треба б прийти до сумних висновків. Божевільними їх назвати не можна, а до фанатиків теж не можна їх зарахувати, бо вони не йдуть на терпіння за свої „переконання" Проте є фактом, що вони ведуть, коли іде про Україну, таку роботу, яку ведуть зрадники українського народу. Знов обороняючи кремлівську тиранію, вони є зрадниками американських ідеалів.

У практиці такі українські советофіли це кати українського народу. Самі вони до Советів не їдуть, а висилають туди на муки і смерть невинних людей, таких же українців, як вони самі. Вони самі цих людей не вішають, бо це „забрудне діло" для них, але передають їх на смерть советським енкавудистам.

Коли б такому інтелектуалові вдалося здійснити свої наміри і віддати Советам усіх українських скитальників, то ці скитальники зазнали б такої смерти, якої зазнали тисячі й мільйони людей з рук націстівського Ґестапа. За таке народовбивство засудив на смерть німецьких провідних націстів міжнародній суд у Нірнберзі. Коли б під такий міжнародній суд можна було поставити таких інтелектуалів, які змушують людей до повороту під советський режім у цій свідомості, що там ці поворотці підуть на смерть, то нема сумнву, що й таких інтелектуалів признали б співвинуватими у злочині народовбивства.

Українського інтелектуала-комунофіла чи большевицького попутчика в Америці не можна виправдати. Він має спроможність пізнати правду про советську систему. Коли б узяти лише під увагу факт, що Совети вважають за злочин змагання до особистої свободи, то вже це одно є нищення головної засади, за яку боролося людство від віків. Ніяка інша ідея в історії не знає тільки мучеників, що ідея свободи. Коли ж хто тепер на місце ідеї свободи заводить поневолення людини, то такий є зрадником вселюдських і всесвітніх ідеалів. „Просту" людину звичайно карають смертю за зраду рідного краю. Знов для інтелектуала, який допускається зради традицією усвячених найвищих ідеалів людства, має Шекспір таку харктеристику: Лелії, що гниють, смердять далеко гірше, ніж бурян".

Микола Чубатий.

Параліж Обєднаних Держав

Коли вроці 1945 покликувано до життя Організацію Обєднаних Держав, появилася ціла повінь статтей, якими критиковано померщу Лігу Націй.

Рівночасно ворожили світлу будуччину для новородка зі Сан Франсиско — Обєднаним Державам. Усі однозгідно ствержували, що треба оминути тих недомагань, що їх мала передвоенна Ліґа Націй. Найбільшою слабістю покійної мало бути, що вона не мала сильної екзекутивної влади, отже не могла припинити ніяку інвазію, ніяке порушення прав слабшої держави сильнішою.

Ліком на ту слабість Ліґи Націй мала бути Рада Безпеки, в якій головну ролю мали виконувати пять великих держав — Америка, Англія, Франція, Китай та Совети. Вони, ці тузи світу, мали забезпечити правильне функціонування всесвітного апарату безпеки. Як мала б Рада Безпеки виконувати свою диктатуру та виявити сильну руку щодо наїзників та насильників в світі, коли кожен із тузів застеріг собі право вета, цього не міг ніхто вияснити. Наївно приймалося, що тих пять грубих риб будуть жити в ідеальній згоді та матимуть на оці тільки добро світу і його спокій. Реалісти вже тоді виділи, що це утопія, тимбільше, що між тими грубими рибами найшлася теж Советська Росія, держава, яка не признає засади християнської моралі та має на сумлінню мільйони злочинів, поповнених над людиною та народами.

Вже тоді, єєбто в часі народження Обєднаних Держав, давалися чути голоси, що причиною упадку Ліґи Націй та її передвоенної системи був передовсім брак моралі в поступованню держав, а не що друге. Зовсім отверто та ядерними словами підкреслив це бувший учасник праць Ліґи Націй,, новозеляндський міністер Карло Берендсен, який вже тоді не ворожив кращих успіхів і для Обєднаних Держав, якщо міжнародна мораль не зміниться. Одначе, на його голос тоді, в часі повоенного похмілля, ніхто не звертав уваги.

Ніхто тоді, під час загального потурювання Советській Росії не числився з голосами поневолених Кремлем народів, що чейже не може істнувати ніяка творча міжнародна організація, коли в ній таку велику ролю признали Советам.

В часі загальної критики бувшої Ліґи Націй, К. Берендсен осудив різко облуду, що загніздилася була в Лізі Націй, а саме велику різницю поміж гарними словами статуту та ділами. Найбільшою облудою було одначе саме прийняття Советської Росії в члени Ліґи Націй. Статут Ліґи говорив, що її основними завданнями є берегти права людини, та народів викривати всяке невільництво та насилля людини над людиною, народу над народом, і кожен член Ліґи обовязаний був працювати над осягненням того ідеалу на світі. А якраз новоприйнятий член Ліґи(Советська Росія) була живим запереченням всіх тих гарних слів статута.

Росія, вступаючи в члени, приймала зобовязання берегти права людини та нації. Це було власне тоді, коли в Україні та сама російська червона влада штучним голодом виморила холоднокровно біля 4 мільйонів українців. Річ природна, що ці факти були знані другим членам Ліґи, а проте Советську Росію прийнято в члени Ліґи.

Нова всесвітна Організація Обєднаних Держав, після свого дворічного існування, дала докази що вона не лучша від бувшої Ліґи Націй. Ліґа Націй всеж таки проіснувала двадцять років, Обєднані Держави вже в третім році свого існування застрягли в таке трясовиско, що з нього їм самим навряд чи пощастить вийти. Обєднані Держави існують, навіть беруться будувати нову палату над бруклинською протокою, одначе вони не всилі вирішити успішно жодної справи, а що найважніше, в Обєднаних Державах вже нині загніздилася така облуда і така пропасть поміж словами та ділами, що тої дворічної облуди вистарчить за 20 літ істнування Ліґи Націй. І знов головною причиною неморальности Обєднаних Держав є Советська Росія, поступовання якої в себе в дома та поза кордонами у міжнародних відносичах є одною наругою над статутом Обєднаних Держав.

Рада Безпеки, що мала обняти немов диктатуру над цілою Організацією Обєднаних Держав та забезпечити правопорядок поміж народами, показалася установою зовсім спаралізованою через право спротиву, себто право вета пятьох великих держав.

Дивно, як взагалі люди розсудні могли думати, що можливе є правильне функціонування Ради Безпеки при існуванню права спротиву. Абсурдність того права відразу зробила неможливою всяку акцію проти одної із грубих риб. Іншими словами, право вета давало свобідну волю кожному великанові безкарно поповнювати насильства над слабшими. Було ясно, що Совети є тим небезпечним хижаком, що буде покористуватися безкарно тим правом. Показалося, що при допомозі свого права спротиву, большевики є в силі прямо зупиняти всяку працю міжнародної організації, коли вона не йде по їх лінії.

Та право вета дає змогу не тільки великій державі робити насильства, але також її протеґованцеві. Саме Совети мають своїх сателітів і через них можуть робити у світі всякі бешкети, сами ніби стоячи на боці, навіть ніби в ролі безстороннього судді. Тереном досвіду для большевицького хижацтва стала тепер Греція.

Большевикам залежить дуже на цім, щоб опанувати ще й ту одиноку державу на Балканськім півострові, що остала поза їх впливом. Їм треба за всяку ціну скомунізувати Грецію. Тому Кремль доручив своїм сателітам, Албанії, Югославії та Болгарії, організувати банди комуністів, що непокоїли б північні кордони Греції та помогли червоним грецьким квіслінґам захопити владу в країні.

Вислана Обєднаними Державами комісія з дорученням прослідити справу, у своїх обсерваціях поділилася на дві частини. Крім Советів та їх сателітів всі признали вину по стороні Югославії та Альбанії. Совети та їх сателіти саме навпаки признали виновником нападену Грецію. Як може Рада Безпеки видати тепер якесь рішення, щоб спинити комуністичні бешкети на півночі Греції, коли Совети мають право вета та можуть не допустити до ніякої карної санкції проти її сателітів. Тим способом Обєднані Нації показалися безрадними в полагодженні навіть дрібного спору на північнім грецькім кордоні. Для Америки не оставало нічого іншого, як самій дати поміч Греції в спиненні напасників, які постійно напливають через північні кордони.

Пекучою спровою для утривалення мира на світі нині є господарська відбудова Европи та приведення її до стану нормального господарського життя. Того треба цілому сві-

(Докінчення на 3 стор.).

Ол. Луговий. Права застережені.

Дажбожі Внуки

I. НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОЇМИ

78)

Того ще вечора молодята заручилися, без сватів і старостів, по сирітськи. По звичаю — треба б рік з весіллям ждати від часу смерти Наталчиного батька. Та живі думають про життя. Обійдеться без музик і танців. Тай звичай — форма одне... Своїм подружжям памяти батька вони не зневажать...

Отак проста жінка, розумна й добра мати допомогла дочці й несміливому робітнику. Тепер тимбільше лишатися молодим вдвох лише — не випадало, та й робота не надто йшла б!... До штукования найняли робітника. На господарстві зісталися майбутні теща й зять, а Наталка опинилася у сусідній кімноті, коло Ростислава й Ірини. Випікала, під вказівками Залужної хліб. Свіжий хліб не все добрий. Кілька печив випікалося загодя, про запас.

Пішли на той світ два годовані кабани. У сусіда, англійця купили половину тьохлітка бичка. За решту — мали платити життям кури, гуси, бундючні індики.

Загодя навозили шнурків, газоліни, всяких дрібниць, оглянули машини. Не любив Ставрович затримки в роботі через яку недоладність. Робітників треба десь було розмістити. Спати в кабузі могло шість лише душ. Настину кімнату приготували для інших. Вони перенеслися до нової хати, в підсусіди до Наталки. З нею ніби стерігла Ростислава й Ірину, а їх всіх разом стеріг Дружок зо своєю братією.

Подобалася Наталка молодятам. Але на базікання не ставало часу. Дівчата схоплювалися раненько, пізно лягали. По годині-дві пересиплялися в день, — такий розпорядок дав жіноті Ставрович. За те платив дівчатам стільки саме, що робітникам в полі.

До трьох робітників з косовиці прибуло першими двох, що вже кілька літ приїздили до Ставровичів на жнива. Робітників трохи забагато. Штукувати за трьома жниварками можна трьом, а нехай чотирьом. Пятий, сухий, перейшов на працю по сусідству, до ісляндця...

Новоприбулі про Ірину не питали, знали, що у місті мусів хтось зістатися. Приїхали вони над вечір, у неділю — й захопили жіноти, а жіноти! Обі мами, Олена, Залужна, Наталка, Настя! Вони знали дві з них. Марію Юрївну і Ганну Залужну. Говорили про всячину. Господарі, наче змовилися, обох з ніким не знакомили. Старший з новоприбулих, десь одних з Залужним літ, хвилю прислухувався до голосів з гори. Далі спитав, ні до кого не звертаючися:

— Хто це у все жебонить на горі?...

— Діти! — Марія Юрївна відповіла, усміхаючись.

— Діти? А то звідки у вас діти взялися?... Я знаю одну доню!

— Власне, доня хлопчика собі пристаралася! — з невинним виглядом повідомив Ставрович. — Бавиться там з ним!

— Ваша Іринка?... — робітник крикнув, гей би переляканий. Жінота весело засміялася, позатулювалися трохи засоромлені за вільним жартом дівчата, усміхалися мужчини. Матері подивилися на батька докірливо. А робітник дивувався: — таж вона дитина ще?

— Дитина!... Та щож... Так трапилося! — батько підсміхався.

— І ви нічого на те?... Як же то вийшло?

— Причому тут ми?... Це її справа! — батько жартував. — Ось, заждіть, побачите її і її хлопчика!... Такий вам ґарний, розумний! Зо свічкою другого не знайдете!

Робітник очманів з дива, не знав, що казати, Його товариш, почувши таку новину — нагадував собою знак запиту, розкрив рот переражений. Всі сміялися, посміхався, задоволений збиттям знайомих з пантелику, батько.

— Не розумію, чого вам так весело? — той питав.

— Нема причини сумувати! Сталося!

— Е, грішній людині — грішні думки приходять в голову! — скартала Іринина мати. — Ти бо, Володимире, жартуєш, виговорюєш на дочку таке!... Люди, Бог зна, що подумали! То такий вже хлопчик, — взялася пояснювати робітникам, — що не вона його, але він її на руках носить!... Наш зять!... А син ось цеї, незнайомої ще вам пані, Ірини Андріївни! — Й гукнула на гору: Діти! Йдіть сюди! Наші давні знайомі приїхали!

Новоприбулі повставали, вклонилися матері Ростислава, вони привітно кивнули їм головою. Відлягло їм від серця. Бо те, що наговорив їм господар — не містилося в голові. Показався на сходах Ростислав, справді з Іриною на руках. Доглянув незнаних ще людей —пустив дружину. Поважно зійшли вниз.

— Бачите тепер, якого хлопчика доня придбала? Стрункий, плечистий, здоровий, наче дубок! — батько вдоволено сміявся.

Засоромлена Ірина червоніла з вдоволення. Привиталися з робітниками за руку, адже знали її нелітним дітваком. Показалася їм тепер пишною красунею. Батько жартовливо знакомив:

(Дальше буде).

Д. Кирильчук

Совєтська демократія — чи совєтська тиранія?

I.

Совєтська пропаганда — це страшний засіб масової суґестії. В цій пропаганді цілковито затерто межу між правдою і брехнею. Щоб осягнути якусь поставлену собі мету, ця пропаганда вживає всіх засобів. — брехні, наклепів, очорнювань, перекручувань фактів і т. п. В історії знана є засада Макіявелі, згідно з якою ціль, мета освячує засоби. Але ця засада вимагала, щоб хоч мета була дійсно велика. В Совєтах і цієї передумовини не потрібно. Мета може тут бути — і дуже часто є — так само неморальна, як і засоби, за поміччю яких осягається цю мету. Важне тут є одиноке, щоб осягнути те, що зродилося, як непереможне бажання в голові тирана, якого називається „геніяльним", „великим", „учителем", „вождем і провідником народів".

І при цьому, як сказано, вживається засобу масової суґестії. „Вождь", „геніяльний" тиран із Кремлю видає гасло, наприклад, що совєтський народ є „найщасливішим" народом у світі, а його устрій не має собі рівного в цілій історії людства... Кожний бачить, відчуває на власній шкірі, що це брехня, обман і безличне перекручування фактів. Кожний знає, що це брехня, бо на власні очі бачить, а може й самий переживає страшну нужку, нечуване в історії переслідування, терор думки й чину, одним словом бачить і переживає тиранію, яка дійсно в історії має дуже мало прикладів для себе. Про те „вождь" хоче, щоб народ чувся щасливим... А що життя таке невідрадне, страхітливе, нужденне, що цього бажаного „щастя" ніхто відчути не може, тому на поміч приходить пропаганда. Ця пропаганда всіма можливими модерними засобами — преса, книжка, брошура, летючка, радіо, кіно, театр, промова, поезія, письменство, всі мистецькі засоби і т. д., і т. п. — починає вмовляти в маси, що вони є „найщасливішими" в світі, а її лад „найкращий". До цього гураганного вогню пропаганди долучується терор тайної і явної поліції, яка під замітом „зрадництва", „реакції", „протиреволюційности" чи чого іншого витягає з цієї маси всіх тих; що не даються заглушити брехливим вговорюванням і протиставляться неправді та „ліквідує" їх або засилає в усякі табори смерти, до яких немає ніхто доступу. Рівночасно щільно замикаються границі „щасливої" країни, щоб народ не міг бачити інший, „несовєтський" лад і не робив порівнань. В цій задушливій, стероризованій і відрізаній від світу атмосфері місяцями й цілими роками вбивається в голову народу, вговорюється в нього одне й те саме. В таких умовинах треба дійсно залізних людей, людей-героїв, щоб не піддатися масовій суґестії і не повірити одного дня і в найбільшу брехню.

Хто говорив колись із дійсно совєтською людиною, отже з людиною, яка врешті-решт повірила, дала себе переконати щодо „вищости" совєтського ладу й „совєтської демократії", той мусів остатися з перекононням, що така людина, це приголомшена, затуркана, загіпнотизована істота, яка не має ні власної волі, ні власного холодного розсудку, а з якоюсь нелюдською, звірячою впертістю повторює на всі лади те, що її втовкмачено в голову. Це свого роду „масова істота", істота, що живе в перманентній гіпнозі. Ви можете обурюватись на неї, ви можете підозрівати її у злій волі, у нехоті зрозуміти факти і логічно інтерпретувати їх, але ваше обурення буде так само несправедливим, як неправедливим було б ваше обурення на те, що якась психічно хвора людина не може так раціонувати, як раціонує нормальна, здорова людина. Совєтська людина перейнята, приголомшена до найглибших закутин своєї істоти вбивчою совєтською пропагандою. Вона втратила можливість і здібність дивитись власними очима на світ, вона втратила свою індивідуальність і живе психікою маси, яку формувала, гіпнотизувала й перетоплювала після власної подоби найбільш рафінована, вперта й настирлива совєтська пропаганда й совєтська поліція. Совєтська людина, якщо не вірить стовідсотково в те, що їй роками день-і-ніч пропагується, то вона принаймні сумнівається в те, в що передше вірила.

Цій масовій психозі підпадають і ті, що створили її. Не має сумніву, що большевицькі провідники колись і самі не вірили в те, що проповідували. Але їх пропаганда мала певну мету й цю мету вони осягали всіми засобами. Та з часом затерлася межа між метою і засобами й самі провідники почали вірити у власну брехню. В них брехня стала правдою, а правда брехнею. Отже й самі провідники большевизму через автосуґестію повірили в свої брехні. Щонайменше так треба припускати, бо годі повірити, щоб люди, які не втратили змислу розрізняти добро від зла, чорне від білого, отже люди, що не втратили здорового людського розсудку, були здібні на ті страшні злочини, що їх вони допускаються. Тому большевизм треба розглядати, як патологічний рух, а його провідників, як психопатів, людей психічно і морально звихнених, одержимих не якоюсь великою творчою ідеєю, але хворобливою жадобою влади, яку вони осягають і найбільш неморальними засобами. Як морально звихнені й психічно хворі, вони не можуть стерпіти, щоб хтось інакше думав від них. Тому всіх інакше думаючих, всіх тих, що сумніваються в неприхильності лінії партії і критично ставляться до ідей її провідників трактується, як непоправних еретиків і таких нищиться. Колись цих еретиків, за звичаєм інквізиції, ставилося „під стенку", але тепер, коли совєтське, „соціялістичне" царство втратило мільйони робочих рук, цих людей засуджується, як цілковито безправних рабів на 25 років каторжних робіт. І це в імя „вищого типу демократії", в імя рівноправности і народовластя...

Знаменним є, що за кругло 30 років большевицької революції в Росії, коли б спролетаризовано, значить зведено до крайної нужди ціле населення, число членів комуністичної партії не перевищало ніколи 6 мільйонів. Отже, числячи населення СССР на кругло 200 мільйонів, то відсоток членів партії творить всего 3%! І ця горстка людей вважає себе управненою проголошувати свою власну диктатуру, якій мусить підчинятися величезна маса населення, що творить 97%! Та й це тільки в теорії, бо в практиці цей відсоток партійних „пролетарів" ще менший. Проте, ця горстка на-пів божевільних людей вважає, що тільки по її стороні правда й усі мусять цій провді поклонятися. Противників совєтської ідеології називається відсталими людьми, реакціонерами, ворогами соціялістичного ладу й відповідно їх трактується. „Правда", орган ЦК ВКПП(б), в числі з червня пише під заголовком „Совєтська ідеологія — передова ідеологія нашого часу": панування совєтської ідеології не означає, певна річ, що в нас уже до кінця викорінені залишки старої, індивідуалістичної, буржуазної ідеології. Ні, вони ще живучі у відсталих людей. Ці пережитки не зникнуть самі собою. Впровадження совєтської ідеології в маси трудящих було і лишається найважливішим завданням партійних організацій, усіх працівників ідеологічного фронту. Вони повинні повсякденно (!) вести невпинну боротьбу з пережитками капіталізму в свідомості людей, з проникненням буржуазної ідеології в ряди совєтських громадян. Формування соціялістичної свідомості, виховання всього народу в дусі „безмежної відданости великим ідеям Леніна-Сталіна, любові до своєї соціялістичної вітчизни і гордості за її великі діяння — найважливіші завдання комуністичного виховання". І тому „всі засоби ідеологічного впливу на маси — радіо, кіно, література, театр і т. п. — повинні бути використані для цілей комуністичного виховання трудящих".

Так виглядає совєтська демократія. „Буржуазна" демократія допускає право на критику, право опозиції. Людина не є Богом і тому схильна помилятися. Старі римляни мали пословицю, що „помилятися — це лежить у природі людини". Навіть Гітлер, який завжди підкресляв, що через нього говорить і діє саме Провидіння, признавався часом до похибок. А в Совєтському Союзі всі помиляються, за вийнятком Сталіна й комуністичної партії! Тому там під карою смерти заборонено критикувати Сталіна, його уряд, комуністичну партію! Все, що каже і робить „вождь" народів і його партія є святе й в тому не вільно навіть сумніватися. Тому мусимо дійти до висновку, що ці люди є або непомильними богами, або божевільними. Тільки божевільна людина не допускає ніякої критичної думки щодо своїх поглядів і вважає всіх божевільними злочинцями, крім себе...

Якщо соціялістичний лад, який запровадили большевики в своїй державі, такий добрий і досконалий, то чому для вдержання його при житті треба аж диктатури пролетаріяту, чи ліпше диктатури одної кліки, яка сривається за вивіскою пролетаріяту? Диктатура ніколи не була й не буде ознакою свободи, добробуту й щастя. Диктатура це ознака поліційної держави. Хто дає людям щастя, той не потребує послуговуватися поліцією, щоб вона силою штика, насилля і терору гнала людей в обійми цього щастя. Хіба навпаки. Може з початку люди в СССР не вміли ще збагнути того „щастя", яке несли їм совєти і соціялістичний устрій; це зрештою можна пояснити й тим психологічним фактом, що маса є з своєї природи консервативна й боїться за радикальних змін. Але після майже 30 років диктатури пролетаріяту і соціялістичного устрою був би час, щоб ця нехіть перетворилася вже в ентузіязм... Та замість ентузіязму — там і дальше народ незадоволений, нещасливий, а большевицька партія і совєтський уряд замість провірити свої позиції, і дальше вперто проповідують старі кличі та кривавим терором змушують людей... чутися щасливими й одобряти карколомну політику уряду й большевицької партії.

Говорячи на тему вільної і поліційної держави, відомий американський політичний діяч, Джан Ф. Долес, сказав: „Поліційна держава є державою, в якій меншість, яка контролює поліційну власть, встановляє зодубілий, непорушний взірець політичного, соціяльного й господарського життя, і потім користується поліційною силою, щоб забезпечити йому довготривалість. Хто не погоджується з цим взірцем, того ліквідується. У вільній державі, навпаки, поліційна сила вживається для того, щоб бути охороною права кожної людини думати, вірити й заступати те, що диктує їй розум і сумління. Совєтський Союз є сьогодні поліційною державою. Його недавне поширення своєї сфери впливу на Угорщину побільшило круг країн із поліційними державними урядами. При продовженні цієї тенденції мусить намагання, стремління совєтських провідників допровадити до застосування насилля, ще більше — до війни. Переважна більшість людства не бажає собі бути опанованою малою меншістю. Навіть російський народ не є в ніякому разі щасливий, бо як доказують загально провірені факти, на кожного члена комуністичної партії у Росії припадають щонайменше 2 політичні вязні". Рівночасно англійський міністер закордонних справ, Ернест Бевин, забираючи дня 19. червня слово в англійській палаті послів на тему закордонної політики, з тривогою говорив про ті насильні акти, яких допустилося в останньому часі в Угорщині та в інших країнах східної Европи. Звертаючися до опозиції з рядів власної робітничої партії, яка критикувала політику Бевина відносно СССР (йому закидували, що він провадить політику ворожнечі щодо Совєтського Союзу), міністер сказав дослівно: „Чому замикаєте очі перед діями, які ви ледве чи стерпіли б у якійсь місцевій клітині вашої портії?" Те, що совєти запровадили в себе й те, що вони запроваджують у „звільнених" ними країнах, є чистої води диктатура. Всяке намагання здусити вільну думку завжди кінчалося упадком диктатур, сказав Бевин. Закінчуючи свою промову, англійський міністер сказав, що кожна людина, і найзвичайніша домагається свободи, соціяльної справедливости, безпеки кожного зокрема і можливості не бути безпокоєною тайною поліцією у власній хаті. Після цієї промови Бевина й після нових актів насилля і терору Москви над малими балканськими народами, провідник т. зв. групи ребелів у англійськім парляменті, Ґросман, заявив дня 20. червня що він й його група переконалися в злочинній політиці Кремля, тому в майбутньому не будуть поборювати політику сильної руки свойого міністра відносно диктатурних режімів.

Проте большевики й далі твердять, що цілий світ є реакційний, назадницький і не демократичний, в цілому світі панує визиск, поневолення, нужда, тільки в них існує дійсна свобода, демократія і поступ. А що світ у це не вірить і має для цього незаперечні факти, то вони з уцертістю божевільного ліквідують всіх своїх противників внутрі й брутальною силою та терором накидують свій режім народам, які мали нещастя опинитися в сфері їх діяння. Кровожадні сатрапи з Кремлю заповідають „повсякденну, невпинну боротьбу з пережитками капіталізму" за „марксизм-ленінізм — найбільш передовий, справді ноуковий світогляд сучасності".)Див. цит. „Правда") і то на перекір фактам, які показують, що в самому СССР 97% населення є проти них, а цілий позасовєтський світ, на основі досвіду в самому СССР, борониться всіма силами проти совєтської „демократії" і совєтського устрою.

(Дальше буде).

ПОСМЕРТНЕ ВІДЗНАЧЕННЯ Ф. Д. РУЗВЕЛТА.—Президент Труман (зліва) приглядається, як французький амбасадор передає пані Елінор Рузвелт найвище відзначення Франції, признане її покійному мужови, бувшому президентові Френклинові Д. Рузвелтові.

Параліж обєднаних Держав

(Докінчення зі стор. 2-гої)

тові, того треба, як вмирати, теж сателітам кремлінського диктатора. Одначе, господарської відбудови Европи не треба Совєтам, бо нужда та хаос в Европі це пригоже поле під ширення комунізму. Якщоб ця справа опинилася в Обєднаних Державах, вона знову залізла б у трясовиння, з якого не вийшла б може й ніколи. Америка дає ініціятиву, Совєти є проти того видужання Европи.

Зібралася конференція в Парижі і, очевидно, мусіла розбитися, бо Совєтам треба занархізованої та винужденілої Европи, західній демократії треба здорової Европи, де люди працювали б, заробляли б та прилично жили. Тепер справа йде наперед тільки тому, що цю справу не пустили в трясовиння Обєднаних Держав та Совєти забралися з тої господарської конференції і не можуть саботувати справи. Обєднані Держави цілком неспосібні полагоджувати таких справ.

Обєднані Держави в останніх двох роках стали тереном безприкладної облуди, коли йде про реалізування статутових завдань. У вступі до чартеру Обєднаних Націй говориться широко про оборону свободи людини та народів, про кращий світ демократії, тощо. Цей вступ до Чартеру уложив Дмитро Мануїльський, найбільший міжнародний брехун та підпора кривавого трону на Кремлі. Не диво, проте що члени Обєднаних Держав, як Совєти, Польща та Югославія, поповняють нині найбільші звірства над людиною, будучи постійно членами тої організації, основою якої є правність та свобода людини. Вдумуючись в це, що нині діється на українських землях: релігійні переслідування, виводження, палення та нищення цілих сіл, і т. д. та порівнюючи це все з чартером Обєднаних Держав, то волосся стає на голові дубом, як може тільки облуди назбиратися в світі та як другі держави толерують поміж собою таких міжнародних злочинців.

Не диво, проте, що дискусія над списанням основних прав людини, губиться в пустих балачках, на які совєтський делегат зводить азбуку прав людини. Не диво теж, що статут Міжнародної Організації Опіки Над Скитальцями, повний безглуздних дефініцій і стільки застережень, що інституція для охорони скитальників могла б легко перемінитися в установу для їх переслідувань, коли б Совєти стали членом тої установи.

Коротко: Обєднані Держави вже нині в другому році свого життя, є спаралізовані та не можуть нічого доброго зробити для людства так довго, доки членом тої міжнародної установи буде Совєтська Росія.

о. д-р Йосиф Прунскіс

литовський діяч, що дістав в Вашингтоні в католицькім університеті титул доктора канонічного права за працю над Литовським Конкордатом. Він є теж визначним журналістом і знавцем різних словянських мов. Щодо української мови, хоч по українськи не говорить, але читає і розуміє так добре, що може перекладати з української мови на литовську. — К. В.

ОБРАЗИ О. Б. МУСІЙЧУКА НА ВИСТАВЦІ.

„Йонгставн Віндікейтор", що виходить в Йонґставн, Огайо, згадує в числі з 13. липня про два образи Олександра Б. Мусійчука, виставлені в Клівленд Скул оф Арт, де він студіює. Його образи були виставлені теж в „Батлер Артс" в Йонгставн, О. Про його мистецькі спосібности свідчить між іншим і те, що він є між 1,500 аплікантами одним з тих кількох, що їх прийнято на студії в Клівлендській Школі Мистецтва. Молодий студент мистецтва є сином о. С. Мусійчука.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо зпочатку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

10,204 Коколюс Василя і Онуфрія з с. Завадка (Сянік) від Коколюс Анни.

10,205 Затварніцька Марисі з с. Дністрик Головецький (Турка) від Роман Гафії.

10,206 Журавинський Федора з с. Рябе (Ліско) від Садзинський Михайла.

10,207 Сидюк Евгенії, інж. Рибак Левка від Дударець Варвари.

10,208 Зінчук Петра, Усік Ігната, Новак Супруна, Черник Наді з с. Верезново (Волинь) від Гордійчук Максима і Ольги.

10,209 Конопа Михайла з с. Зерник (Томашів), Масляна Наталії з с. Поледова (Томашів), Конопа Мелании з с. Городиславич (Томашів) від Бзік Івана.

10,210 Мельник Тереси з Долини (Стрий) від Малецький Мстислава с. Евстахія.

10,211 Савенчук Андрія з с. Тишиця (Рівне) від Гронка Івана.

10,212 Киселиця Івана з с. Рибна (Косів) від Киселиця Михайла.

10,213 Верстюк Петра, Миколи і Василя з с. Зазулі (Снятин) від Савчук Микола.

10,214 Моладщий Петра, Михайла і Федька з с. Новосілки (Яворів) від Моладщий Івана.

10,215 Петращук Миколи з с. Серафинців (Коломия) від Петращук Василя.

10,216 Кобиляк Семена, Васютак Явдохи від Фенів Василя.

10,217 Вовк Івана і Казимира і Дармич Миколи з с. Стрілиска (Бібрка) від Вовк Володимира.

10,218 Альтговсе з дому Голована Марії з с. Золота Свобода (Підгайці) від Головатий Степана.

10,219 Лаба Данька і Михайла з с. Коханівка (Яворів) від Лаба Петра.

10,220 Григорук Миколи з с. Старуня (Надвірна) від Лазорів Петра (Базів).

10,221 Сорока Ілька з с. Якубова Воля (Дрогобич) Лихуш Василя з с. Якубова Воля (Дрогобич) від Тавчук Миколи.

10,222 Луцовят Петра з Дидьова від Луцовят Василя.

10,223 Качула Матвія з с. Вільки Горинецької від Клин Миколи.

10,224 Царук Теклі з с. Печалівки (Костопіль) від Кривоблоцька Ольги з Антонівки на Волині від Гордійчук Ольги.

10,225 Бурий Михайла в Дидьова від Луцовят Василя.

10,226 Савчин Дмитра з с. Данила, Кушнір Андрія з с. Уличко (Дрогобич) від Савчин Миколи.

10,227 Кочора Андрія з с. Горавець (Любачів) від Кордупель Парані.

10,228 Дідич Івана с. Петра з с. Денисів (Тернопіль) від Круглава Осипи.

10,229 Баковський з с. Добрівляни (Бібрка) від Ганущак Евгенії (Саляк).

10,230 Вітович Івана від Федаш Ілька з с. Корманичі (Перемишль).

10,231 Іванів Василя з с. Довге (Теребовля) від Іванів Петра.

10,232 Гальчук Михайла і Василя з с. Шепарівці (Коломия) від Гальчук Пилипа.

10,233 Брік Лізи (Гугвес), Анни (Донато) і Теклі, Кулик Олени від Петраш Теклі з с. Більче (Дрогобич).

"The Magic Bow"

(Чарівна фільма про Паґаніні).

Фірма „Юніверсал" випустила в останньому часі незвичайно інтересну фільму Артура Танка про Паґаніні, яку справді можна зачислити до тих, які називаємо мистецько-музичним „пиром". Фільму випущено в серії так званих „престіжових фільмів" і вона під кожним оглядом до таких престіжових належить. Сценарій фільми в короткому такий: Нікольо Паґаніні живе собі в скримному домі в Генуї в Італії. Він чудово грає на скрипці, але він нікому невідомий. Одного дня в магазині музичних інструментів добродія Ріцці, що теж сам виробляє скрипки, Паґаніні довідується, що Пасіні, заможний мешканець Парми, пропонує славну скрипку Страдіваріюса тому, хто потрапить зразу відіграти його скомпліковану музичну композицію. Паґаніні не має грошей на подорож до далекої Парми, але французька дівчина, Жане де Вермон, має свій план. Її аристократичний батько сидить в тюрмі в Італії й вона думає, що як Паґаніні гратиме біля тюрми, там буде велика маса людей і Паґаніні зверне на себе всю увагу, тоді її батько зможе втекти з тюрми. Вона знайомиться з Паґаніні і він залюбився в ній. Паґаніні попадає в розпач, як довідується, що Жане не заінтересована його талантом, а тільки робленням галасу перед тюрмою. Проте, він погоджується на її пропозицію, грає, батько Жане втікає щасливо з тюрми, а Жане дає Паґаніні гроші на дорогу до Парми, де він справді виграє пообіцяну скрипку.

В дальшому акція, зложена насамперед з виступів і концертів Паґаніні, теж дуже інтересна. Кінчається декорацією Паґаніні Папою перед одним концертом і, звичайно, „геппіендом" мистця з вибраною його серця, гарною француженкою Жане. В цілій акції є аж вісім концертів, в тому чотири композиції Паґаніні, та по одній Рартіні, Бращціні і Бетовена. Ролю Паґаніні грає Стюарт Гренджер, а Жане — Філис Калверт. Фільма своєю акцією, грою і насамперед музикою дає велике вдовілля. Критика каже, що самі події не згідні зі справжнім життям Паґаніні, а дещо дуже наївне, але таке саме буває теж і з іншими того роду фільмами, де фабула — це найслабша сторона.

10,234 Каленік Сулима з с. Михайлівка (Рівне) від Сулим Олекси.

10,235 До рідних і знакомих від Якимів Василя з с. Гринів (Бібрка).

10,236 Мотузенко Дмитра (мабуть в Мехико) з Керче (Крим) від Мотузенко Михайла.

10,237 Кравчук Юстини (Яблонська) з с. Майдан (Надвірна) від Зінак Тетяни.

10,238 Карпенюк Оксеня з с. Погост (Пинськ) від Прус Анни.

10,239 Магарська Анни і Катерини з с. Гранки Кути (Бібрка) від Хоманчук Ігора.

10,240 Блажко Марії (Амброзе) від Лех Льва.

10,241 Дідовський Теодора з с. Ґалівка (Турка) від Соколовський Володимира.

10,242 Портняка Івана, Грибінюк Василя, Калмиков Петра від Маліенкова Анастазії, дочки Самійла з с. Бугаївка (Харків).

10,243 Романів Антона і Андрія з с. Жовчів (Рогатин) від Романів Богдана.

10,244 Просить о афідевіт: Мацьків Володимир, учитель з Тернополя, літ 48 знає господарство, з женою з дому Бекевич.

10,245 Петрів Павла з Ліщава або Лімни від Косар Івана, с. Катерини і Павла.

10,246 Перчук Прохора з с. Жидичин (Луцьк) від Перчук Зіни.

10,247 Ривак Анни з с. Уличики Дольні від Лупак Володимира (Козупас) син Марії Івасів.

10,248 Білінський Івана з с. Верхівці від Оліщук Івана з с. Теляче (Підгайці).

10,249 Короташ Стаха, Кацишин Клімки, Урбович Йосифа і Катерини від Ремез Парані.

10,250 Луцейко Осипа з с. Любич Кор. (Рава Руська) від Павлище Дмитра.

10,251 Шульц Юліяна зі Стрия від Кулачківська Ірени (Дубіцька).

10,252 Мазурик Михайла і Олекси від Мазурик Петра.

10,253 Мацек Івана, Степана і Михайла, Миґалік Анни, Цьомко Еви від Мацек Анастазії з с. Зидранів (Коросно).

10,254 До рідних і знакомих з Хусту (Карпатська Україна) від Палчий Петра.

10,255 Пахолків Василя з с. Колиндяни (Чортків) від Кіприк Емілії (Кириченко).

10,256 Душна Стефанії (Сінарська) з с. Підзамочок (Бучач) від Крижанівська Олени (Березовська).

10,257 Спондич (Шведак) з с. Тернавка (Стрий), Полага (Сікач), Маґійович від Довгенко Степана.

10,258 Лубінський Луця з с.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення **пошукувань родини і знайомих різних скитальників** було поміщене у „Свободі" **безплатно,** хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було **поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне,** то **хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове** оголошення, розміру $1\frac{1}{2}$ цаля в одній колюмні, коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ВОЛОДИМИР РАЇЦА

Літ 30, жонатий. Відкриває своє погребове заведення, 617 BROADWAY, NEWARK, N. J. Покінчив Белвил Гайскул, Алабама університет і Микелистер школу погребників. У квітні 1942 року вступив до війська і в вересні згаданого року одержав рангу першого лайтента і служив $2\frac{1}{2}$ року. Лайсенс погребника одержав 1941 року.

Ґалівка (Турка) від Лубінський Луця.

10,259 Мураль Луця з с. Нанчівка Мала (Самбір) від Лубінський Івана.

10,260 Денис Марії і Анастазії з с. Мисців (Коросно) від Бриндза Олени.

10,261 Гридовий (Наконечний) Івана і Ксені, Кривяк Григорія (Якубець), Качмарик Миколи і Катерини з с. Сокіл (Мостиська) від Філь Григорія.

10,262 Капустянська Марії з с. Соснів (Підгайці), Саник Федя з с. Раківець від Капустянський Павла.

10,263 Балацький з с. Княгинич (Рогатин) від Кузик Юлії з с. Васючин.

10,264 Леськів Михайла з с. Яструбовичі (Сокаль) від Кондратюк Івана.

10,265 Місюк Осипа, Михайла і Марії з Галича, Кузьма Івана з с. Хватів (Золочів) від Юркевич Михайлини (Кузьма) і Кузьма Юстина.

10,266 Кручовий Василя з с. Березовиця Вел. (Тернопіль), Домарецький Дмитра від Круговий Осипа.

10,267 Качковська Олени, Артимовський Володимира, Назаревич Олекси від Качковський Дмитра з с. Ніжанковичі (Перемишль).

10,268 Розмаїтий Гринька, Товпаш Петра з Підгаєць від Розмаїтий Олекси.

10,269 Піх Антонини (Губач) з с. Молодичі (Ярослав) від Ходань Михайла.

10,270 До рідних і знакомих від о. Казанівський Петра з с.

10,271 Чайківський де Трун-Нивиці (Радехів).

ко Василя від Витвицький Івана.

10,272 Скарворск Розалії, Наконечний Віктора і Катерини від Блюй Миколи з с. Поляна (Хирів).

10,273 Грисьо Івана від Грисьо Івана.

10,274 Аклюс Федора від Кекіс Гната з с. Підбуж (Дрогобич).

10,275 Новачок Гриця з с. Березне (Волинь) від Луцик Ольги.

10,276 Копляр Антона з с. Дубно (Ярослав) від Коршняк Юрка.

10,277 До кревних і знакомих від д-ра Ветрипорох Евгена.

10,278 Висоцький Василя, Викицький Василя з с. Пяновичі (Самбір) від Висоцький Миколи.

10,279 Рурик Василя з с. Волчківці (Снятин) від Равлюк Романа.

10,280 Кучер Степанії (Паппроцька) з с. Красне (Золочів) від Дасіь Марії.

10,281 Александрович Володимира від Шумовський Арсена.

10,282 Климків Олекси, Пазі і Семена з с. Городиславичі (Бібрка) від Барабан Федора.

10,283 Валентейчук-Мучій Меланії, о. Крата Петра від Боднарович Анни.

10,284 Самов Петра з Харкова від Димітрієв Григорія.

10,285 Смалець Анастазії, Олександри і Марії з с. Фльоринка (Новий Санч) від Смалець Антона.

10,286 Фур Івана, Анастазії і Анни з с. Стефкова (Ліско) від Фур Анни.

10,287 Камінський Геника від Ленцик Михайла з с. Журавно (Жидачів).

10,288 Лисейко Миколи, Михайла і Григорія з с. Михнівці (Турка) від Лисейко Івана.

10,289 Мандзій Анни з с. Лани (Щирці) від Гнаткевич Софії (Ковальчук).

10,290 Лабик Марії, Анни і Рузі від Лишко Алоіса.

10,291 До тітки від Коцієлко Петра, сина Андрія з с. Лубна (Березів).

10,292 Дюк Филипа з с. Новосілка (Підгайці) від Залуцький Миколи.

10,293 Бабій Івана і Василя від Бабій Михайла з с. Серафинці (Городенка).

10,294 Пукас Стаха з с. Тарнова Вишня (Турка), Кулик Степана і Анни від Пукас Марії з с. Соколики.

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P.O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

В запитах просимо конечно подавати групу і число.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

С. Д. — Нарис „Трактор" одержали. Дякуємо, буде поміщене. Чи не заглянули б коли у вільній хвилині до редакції?

Ню Йорк, Н. Й. — В дописі про похорон бл. п. Т. Лазути має бути, що збіркою зайнялась п-ні М. Марусевич, голова „Жіночої Помочі", від. 3 СУА, де Покійна була довгі роки членкою.

А. М., Ню Бритен, Конн. — Дякуємо за витинок про втікачів з Карпатської України. Буде використаний. Подібної европейської кореспонденції ми не бачили в нюйорських газетах.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори 204. відділу відбудуться в суботу, 26. липня, в год. 8:15 ввечір, в галі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вул. На тих зборах обовязково мають бути приявними всі члени відділу та вирівнати залеглі й біжучі членські вкладки, а також забрати чеки дивіденди з У. Н. Союзу. — М. Близнак, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Збори Бр. св. О. Николая, від. 106, відбудуться в неділю, 27. липня, в годині 12. вполудне, в домі віддімів У. Н. Союзу, 843 N. Western Ave. Просимо членів і членкиць прийти на збори, бо є багато справ до рішення. Збори будуть тепер завше відбуватися 843 N. Western Ave. — П. Коцовський, предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 20. липня 1947 р. померла у 63 році життя

МАРІЯ СТРУЖ,

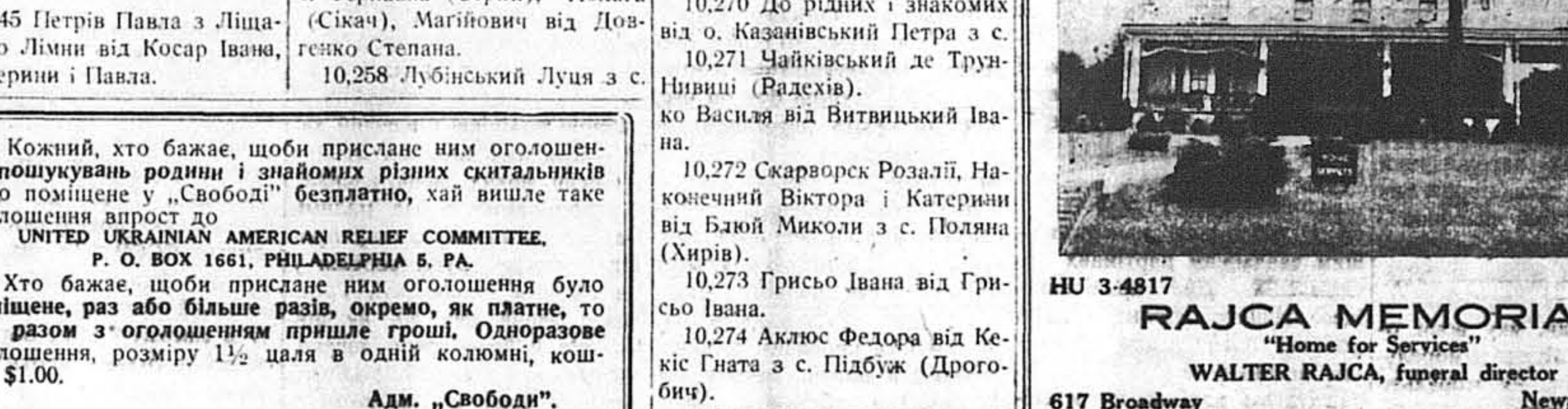
довголітна членкиця Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 У. Н. Союзу в Джерзі Сіті, Н. Дж.

Покійна походила із села Карів, пов. Рава Руська, Галичина. До У. Н. Союзу вступила в 1922 році. Полишила в смутку чотири сини і одну дочку та девять внуків.

Похорон відбудеться в середу, 23. липня, в годині 9. рано, з дому жалоби 67 Hopkins Ave., Jersey City до церкви св. Ап. Петра й Павла при Greene & Sussex Sts. — В. Ій П.!

Н. Пігура.

ТАРЗАН, ч. 1646. Зброя під рукою.

Слідкуючи за голосом перестрашених дівчат, Тарзан і Карг приплили до сплаву.

Коли Товна завважала, хто був з Тарзаном, вона радісно закликала на своїх котів. „Тепер ми його вбємо!" заявила вона.

„Але ж ні!" — закликав Тарзан. „Його треба передати владі!"

Одначе, коли Тарзан слідкував за своїм вязнем в дорозі до сплаву, подлий розбишака вкрав у нього ніж.